



Global Business Research Congress (GBRC), May 24-25, 2017, Istanbul, Turkey.

VALUATION OF SECURITIES WITH RESPECT TO TURKISH FINANCIAL REPORTING STANDARDS AND TAX PROCEDURE LAW AND THEIR IMPACTS ON THE REPORTING

DOI: 10.17261/Pressacademia.2018.772

PAP-GBRC-V.3-2017(107)-p.1000-1011

Huseyin Mert¹, Guler Karak²

¹Okan University. huseyin.mert@okan.edu.tr

²Okan Univeristy. gulerkarak@gmail.com

To cite this document

Mert, H. and M.Eren, (2017). Valuation of securities with respect to Turkish financial reporting standards and tax procedure law and their impacts on the reporting. PressAcademia Procedia (PAP), V.3, p.1000- 1011.

Permament link to this document: <http://doi.org/10.17261/Pressacademia.2017.680>

Copyright: Published by PressAcademia and limited licenced re-use rights only.

ABSTRACT

Valuation occupies a significant place in life as a common measure is required in mutual economic relationships. Regulations on valuation bear some differences with respect to the Tax Procedure Law and Turkish Financial Reporting Standards. Valuation of Securities that are among the financial instruments also bears some differences with respect to the Tax Procedure Law and Turkish Financial Reporting Standards practices. Tax Procedure Law did not include multiple valuation criteria in valuation of the Securities and did not provided enterprises with any different opportunity. However, according to the Turkish Financial Reporting Standards measuring terms, alternative valuation measures may be used. Therefore, amount of the commercial profits changes. Balance sheets of the enterprises give the closest results to the reality. Benefits and what are brought by the valuation differences occurred as a result of measuring and recognizing the Securities were analyzed. Application differences between the Turkish Financial Reporting Standards, their impacts on the financial statements of the enterprises and corrections increase importance of the accounting policies.Purpose of this study is to analyze the valuation of the securities that are important for the enterprises with respect to the Tax Procedure Law and Turkish Financial Reporting Standards and to reveal their impacts on the reporting.

Keywords: Turkish Financial Reporting Standards, Tax Procedure Law, valuation of securities.

JEL Codes: M41, M42

TFRS VE VUK'NU YÖNÜNDEN MENKUL KIYMETLERİN DEĞERLEMESİ VE RAPORLAMAYA ETKİLERİ

ÖZET

Değerleme; karşılıklı ekonomik ilişkilerde, ortak bir ölçüye ihtiyaç duyulması yönünden yaşamda önemli bir yere sahiptir. Değerlemeye ilişkin düzenlemeler V.U.K. ve TFRS yönünden farklılıklar içermektedir. Finansal araçlardan olan Menkul Kıymetlerin değerlemesi de, VUK ve TFRS uygulamaları yönünden farklılıklar gösterir. Vergi Usul Kanunu Menkul Kıymetlerin değerlemesinde birden fazla değerlendirme ölçüsüne yer vermiyor ve işletmelere herhangi farklı imkanlar sağlamıyordu Fakat Türkiye Finansal Raporlama Standartları ölçüm esaslarına göre, alternatifli değerlendirme ölçüleri kullanılabilir. Bu nedenle ticari karların tutarı değişmektedir. İşletmelerin bilançoları gerçeğe en yakın sonuçları vermektedir. Menkul Kıymetlerin ölçme ve muhasebeleştirilmesi sonucunda oluşan değerlendirme farklarının getirdikleri ve faydaları incelenmiştir. Türkiye Finansal Raporlama Standartları arasındaki uygulama farklılıkları işletmelerin finansal tablolarına etkileri ile ve düzeltmeler muhasebe uygulamalarının önemini artırmaktadır. Bu çalışmada amaç; işletmeler için önemli olan menkul kıymetlerin değerlemesinin, Vergi Usul Kanunu ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları yönünden incelenmesi ve raporlamaya etkilerinin ortaya çıkartılmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Finansal raporlama Standartları, Vergi Usul Kanunu, Menkul Kıymetlerin Değerlemesi,

JEL Kodları: M41, M42

1. GİRİŞ

Dünyada Ekonominin küreselleşmesi ile birlikte şirketlerin ve muhasebe uygulayıcılarının karşılaştıkları farklılıklar her geçen gün artmakta olduğundan Türkiye'deki düzenlemelerin ve uluslar arası düzenlemelerin ortak bir noktada bu değişimleri yakalaması gerekir. Vergi Usul Kanunu'nun değerlemeye ilişkin bazı hükümleri ile Türkiye Finansal Raporlama Standartı ile bazı hükümleri birbiriyle uyumlu bazıları farklılıklar gösterir.

TFRS farklı ülkelerdeki şirketlerin mali performanslarının karşılaştırılabilirliğini arttırmakta ve böylece yatırımcılar açısından mali bilgi maliyetini azaltır. Bu unsurlar yatırımcıların daha doğru kararlar almalarını sağlar.

2. MENKUL KIYMETLER

Menkul Kıymetler, seri halinde çıkarılan belirli bir tutarı temsil eden yatırım aracı olarak kullanılan, dönemsel gelir getiren ortaklık veya alacaklılık sağlayan kıymetli evraktır. Her birinin bir itibari (Nominal üzerinde yazılı) değeri ve piyasa arz ve talebin oluşturduğu piyasa değeri vardır. Menkul kıymetlerin sürekli alınıp satıldığı bir piyasası vardır. Çok sayıda ihraç edilip halka arz edilen kıymetlerdir. Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirlenen kıymetli evraktır. Menkul kıymetler spekülasyon amaçları için daha çok kullanılır. Menkul Kıymetler iktisadi bakımdan en çok kullanılan türleri, tahvil, Hazine bonosu, hisse senedir. Ayrıca yatırım fonu katılma belgesi, kar-zarar ortaklığı belgesi, gelir ortaklığı senedi gibi kıymetlerden oluşur. Ekonomideki gelişmelerin paralelinde menkul kıymetlerin çeşitlerinde artış olmuştur. Çok sayıda ihraç edilip halka arz edilen kitle senetleridir. Menkul kıymetler, Nama veya Hamiline yazılı olabilirler. Hamiline yazılı kıymetler para gibidir kimin elinde olursa o kişinin sayılır. Sadece teslimle sahip değiştirir. Nama yazılı kıymetlerde ise ciro hanesi vardır. Ciro işlemi kaydedilir.

Sermaye Piyasası Kanunu'na göre Menkul Kıymetler

- Hisse senetleri ve geçici ilmhaberleri,
- Tahvil, İntifa senedi,
- Kar ve zarar ortaklığı belgeleri,
- Hazine bonoları, devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinin tahvil ve bonoları, gelir ortaklığı senetleri,
- Tertip halinde çıkarılan ve 2 yıl veya daha uzun süreli ipotekli borç ve irat senetleridir

Sermaye Piyasası Kanunu'na göre Menkul Kıymet Sayılmayanlar

- Finansman bonoları, banka bonoları, banka garantili bonolar,
- Faiz kuponu, temettü kuponu, Talon,
- 2 yıldan az süreli ve tertip halinde çıkarılan ipotekli borç ve irat senetleri,
- Yatırım fonu katılma belgeleri, (A tipi fonların katılma belgeleri menkul kıymet sayılmaktadır)
- Maliklerince düzenlenen opsiyon senetleri,
- Mevduat sertifikalarıdır.

Bunların dışında Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirlenecek sermaye piyasası araçları da bu anlamda işlem görürler. Bu duruma göre menkul kıymet sayılan ya da sayılmayan, fakat sermaye piyasasında menkul kıymet gibi işlem gören sermaye piyasası araçlarını ise tebliğ şu şekilde açıklar,

Kamu sektörü: Devlet tahvilleri, hazine bonoları, tasarruf bonoları, gelir ortaklığı senetleridir.

Özel sektör: Sabit getirili kıymetler ve değişken getirili kıymetler olarak ikiye ayrılmışlardır. Sabit getirili kıymetler tahvil ve türevlerini ifade etmektedir ve klasik tahvilleri ile çeşitleri, hisse senediyle değiştirilebilir tahviller, kara iştirakli tahviller, ipotekli borç ve irat senetleri, banka bonoları, banka garantili bonolar ve finansman bonoları, -varlığa dayalı menkul kıymetler bu gruptadır. Değişken getirili kıymetler ise hisse senedi ve türevlerini ifade etmektedir. Klasik hisse senetleri ve çeşitleri, geçici ilmhaberler, intifa senetleri, kar – zarar ortaklığı belgeleri (KOB), katılma intifa senetleri (KİS), Yatırım fonu katılma belgeleri de bu gruba girmektedir.

3. VERGİ USUL KANUNUNA GÖRE MENKUL KIYMETLERİN DEĞERLEMESİ

Kanunun ilgili maddesinde Madde 279- (4369 sayılı Kanunun 6. maddesiyle değiştirilen ve 31.12.1998 tarihinde yürürlüğe giren madde) Hisse senetleri ile fon portföyünün en az yüzde 51'i Türkiye'de kurulmuş bulunan şirketlerin hisse senetlerinden oluşan yatırım fonu katılma belgeleri alış bedeliyle, bunlar dışında kalan her türlü menkul kıymet borsa rayıcı ile değerlendirilir.

Borsa rayıcı yoksa veya borsa rayıcının muvazaalı bir şekilde oluşturduğu anlaşılırsa değerlemeye esas bedel, menkul kıymetin alış bedeline vadesinde elde edilecek gelirin (kur farkları dahil) iktisap tarihinden değerlendirme gününe kadar geçen süreye isabet eden kısmının eklenmesi suretiyle hesaplanır. Ancak, borsa rayıcı bulunmayan, getirisi ihraç edenin kâr ve zararına bağlı olarak doğan ve değerlendirme günü itibarıyla hesaplanması mümkün olmayan menkul kıymetler, alış bedeli ile değerlendirilir.

VUK'un 279.maddesi hükmüyle ayrı ayrı her bir menkul kıymetin nasıl değerlendirileceğini belirtmeye çalışılacaktır. Son bölümde ise muhasebeleştirilmesi açıklanacaktır.

İktisadi işletmelere dahil olan hisse senetleri ile fon portföylerinin en az %51'i Türkiye'de kurulmuş bulunan şirketlerin hisse senetlerinden oluşan yatırım fonu katılma belgeleri alış bedelleri ile değerlendirilecektir. Alış bedeliyle değerlendirilecek olan menkul kıymetlerin dışındaki her türlü menkul kıymet borsa rayici ile değerlendirilir. Borsa rayiciyle menkul kıymetleri değerlendirirken, değerlemeden evvelki son işlem günündeki işlemlerin ortalaması alınır. Buna göre, alış bedeli bir iktisadi kıymetin satın alınması için alıcıya ödenen veya borçlanılan tutardır. Menkul kıymetin alış bedeli saptanırken menkul kıymetin edinimi için yüklenilen finansman gideri, kur farkları ve komisyon gibi giderlerden pay verilmemesi gerekmektedir.

Kıst Getiri Ölçüsü; Borsa rayiciyle değerlendirilmesi gereken menkul kıymetlerin borsada işlem görmüyor olması veya söz konusu menkul kıymetler borsada işlem görmekte ise, değerlendirme gününde herhangi bir alış- satış olmasa dahi bu menkul kıymetin alış bedeline, vadesinde kur farkları dahil edilecek gelirin iktisap tarihinden değerlendirme gününe kadar geçen süreye isabet eden kısmının eklenmesi ile değerlendirme yapılır.

Yani menkul kıymetin kıst getirisi hesaplanıp alış bedeline eklenmesidir. Kıst getiri hesaplanan kıymetler genel olarak sabit bir getiriye sahiptir.

1. Alış Bedeli ile Değerlenen Menkul Kıymetler

a) Hisse Senetleri,

Hisse senedi bir anonim şirketin birbirine eşit paylarından bir parçasını temsil eden, kanuni şekil şartlarına uygun, sahibine ortaklık sağlayan hukuken kıymetli bir evraktır. Şirketin faaliyeti ve karlılığı devam ettikçe sahibine kar payı getirir. Sabit ve önceden bilinen bir karlılık yoktur. Elde edilen kar payı şirketin karlılığına göre değişkendir. Hisse senetleri hamiline veya nama yazılı olur.

Hisse senedi VUK 279.Maddeye göre alış bedeline göre değerlendirilir, Bunları satın alırken yüklenilen finansman ve kur farkları dahil edilemez. Bu ödemeler ilgili yılda gider kaydedilir.

b) Yatırım Fonu Katılma Belgeleri

Yatırım fonu halktan katılma belgeleri karşılığında toplanan paralarla, belge sahipleri hesabına riskin dağıtılması ilkesi ve mülkiyet esaslarına göre sermaye piyasası araçları, gayrimenkul altın, ve diğer kıymetli madenler portföyü işletmek amacıyla kurulmuşlardır.

Yatırım fonu katılma belgelerinin değerlendirilmesi VUK'un 279.maddesi gereğince, fon portföyünün en az %51 'i Türkiye'de kurulmuş olan şirketlerin hisse senetlerinden oluşan katılım fonları alış bedeline göre değerlendirilir. Kanun hükmünde bu şartları sağlamayan kurumların yatırım fonları borca rayici ile değerlendirilir.

c) Kar – Zarar Ortaklığı Belgeleri

Kar- Zarar ortaklığı belgeleri, anonim şirketlerin kar ve zarara ortak olmak için yurt içinde ve yurt dışında satılmak üzere ihraç ettikleri menkul kıymetlerdir. Bu belgenin sabit bir getirisi yoktur. Belgeyi ihraç eden şirketin karlılığına göre getiri elde edilir. Bu belgeyi ihraç edenin kar ve zararına bağlı olarak doğmakta değerlendirme günü itibarıyla hesaplanmamaktadır. Bu tür belgelerin alış bedeli ile değerlendirilmesi gerekir.

2- Borsa Rayici ile Değerlenen Menkul Kıymetler

Hisse senetleri ve yukarıda belirttiğim katılma fonları dışında kalan bütün menkul kıymetlerin değerlendirilmesi sırasında öncelikle borsa rayicinin bulunup bulunmadığına bakılır. Borsa rayici var ise değerlendirme günü itibarıyla borsa rayici ile maliyet bedeli arasındaki fark kar-zarara yansıtılır. Borsa rayici açısından borsanın Türkiye'de bulunması gerekir. Uluslararası borsalarda işlem gören kıymetlerin İstanbul Menkul Kıymetler Borsasındaki rayiç değeri baz alınır. Aksi takdirde kıst getirisi veya alış bedeli dikkate alınır.

a) Hazine Bonosu

Hazine bonusu, kamu kesimi finansman açıklarının giderilmesi amacıyla vadesi 1 yıldan daha az olan devlet iç borçlanma senedidir. Kolayca alınıp satılabilir. Hazine bonoları IMKB Tahvil ve Bono piyasasında işlem görmektedir. Bu nedenle borsa rayici ile değerlendirilmesi gerekir. Hazine bonusunun edinme tarihi ile tespit edilen borsa rayiç değeri arasındaki fark kar gelir yazılır.

b) Devlet Tahvili

Anonim şirketlerin ödünç para bulmak için çıkardıkları kıymetleri eşit borç senetlerine denir. Tahviller ihraç eden tüzel kişi tarafından vade sonunda nominal değer üzerinden ödendiğinden, piyasa değerleri genellikle nominal değerden fazla altındadır.

veya üstünde olmaz. Tahviller, bononun orta ve uzun vadeli cinsine verilen isimdir. Türkiye’de tahvil dediğimizde ilk aklımıza gelen Devlet tahvilleridir.

Hazine bonolarından farklı olarak devlet tahvillerinde kupon bulunur. Ödeme planına göre borçlanılan tutar üzerinden kupon karşılığı faiz ödemesi yapılır. Getirisi sabittir. Önceden hesaplanabilir. IMKB Tahvil ve Bono piyasasında işlem görmektedir. Borsa rayici bulunur. Borsa rayici ile değerlendirilmesi gerekir. Söz konusu tahvil döviz cinsinden ise kurdaki artış gelir olarak yazılır. Borsada kayıtlı olmayan tahviller kist getiri esasına göre, tahvillerin alış bedeli ile değerlendirilme gününe kadar oluşan gelirlerin ilave edilmesiyle değerlendirilme yapılır.

c) Özel Sektör Tahvilleri

Borsada işlem gören özel sektör tahvillerinin varsa borsa rayici değerlendirilmesi gerekir. Borsada işlem görmeyen özel sektör tahvillerini aktifinde bulunduran iktisadi işletmeler kist getiri hesaplanmak suretiyle ilgili kıymetleri değerlendirir.

d) Gelir Ortaklığı Senetleri

Köprü, baraj, elektrik santrali, karayolu ve demiryolu gibi sivil kullanıma ait olan kamu kurum ve kuruluşlarına ait olanlarının gelirlerine ortaklık hakkı veren senetlerdir.. Ne kadar gelir sağlayacağı belli değildir. Borsa rayici ile değerlendirilmelidir. Fakat bu piyasa aktif değildir. Bu durumda gelir ortaklığı senetlerinin değerleri değerlendirilme günü itibarıyla bankadan veya kamu ortaklığı idaresinden öğrenilir. Kist getiri esasına göre değerlendirilir. Kur farkları değerlemede dikkate alınır.

e) Eurobond

Çok uluslu bankalar ile diğer güvence veren kurumların çıkardıkları tahvillerdir. Tahvili çıkaran ülkenin dışında diğer ülkelere satılmak üzere çıkartılırlar. Yurt içinde yerleşik kişi ve kurumlara da satılabilir.

Eurobondların borsa rayici ile değerlendirilmesi gerekir. IMKB Tahvil ve Bono piyasasında işlem görebilmektedir. Döviz kurundaki değişiklikler değerlendirilmede dikkate alınmalıdır. Borsada işlem görmeyen veya borsa rayici tespit edilemeyen Eurobondlar ilgili döneme isabet eden kist getirilerinin hesaplanarak alış bedeline ilave edilmesiyle değerlendirilme yapılır. Ortaya çıkan kur farkları kist getirisine eklenmelidir.

3. Kist Getiri Hesaplanacak Menkul Kıymetler

Alış bedeli borsa rayici ile değerlendirilemeyen menkul kıymetler kist getiri hesaplanmak suretiyle değerlendirilecektir. Kist getiri uygulayabilmek için söz konusu menkul kıymetin borsa rayici ile değerlemeye tabi tutulmamış olmalıdır. Değerlendirilme günü itibarıyla kist gideri hesaplanarak değerlendirilecek menkul kıymetler, yabancı para cinsinden ise değerlendirilme gününde bunlara ilişkin kur farkları VUK’a göre kist getiriye dahil edilmesi gerekir.

a) Finansman Bonoları , b) Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler, c) Banka Bonoları ve Banka Garantili Bonolar, d) Repo ve Ters Repo işlemleri

4. MENKUL KIYMETLERİN VERGİ USUL KANUNUNA GÖRE MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Tek düzen hesap planına göre menkul kıymetler amaçlarına göre farklı hesaplarda izlenir. Kısa dönemde faiz geliri, kar payı sağlamak için alınan istenildiği anda elden çıkarılıp paraya dönüştürülebilen menkul kıymetler “Dönen Varlıklar” içerisinde yer alan aşağıdaki hesaplarda izlenir.

110. Hisse Senetleri,

111. Özel Kesim Tahvil, Senet ve Bonolar, Kar-Zarar ortaklığı Belgeleri

112. Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bonolar

118. Diğer Menkul Kıymetler Yatırım fonu katılma belgeleri

Uzun vadeli amaçlara veya yasal zorunluluklarla elde tutulan uzun vadeli menkul kıymetler. Paraya dönüştürme niteliğini kaybetmiş menkul kıymetler “Duran Varlıklar” hesap grubunda izlenir.

240. Bağlı Menkul Kıymetler, Paraya dönüştürme niteliği kaybolan menkul kıymetler

242. İştirakler, İşletmenin doğrudan veya dolaylı olarak diğer şirketlerin yönetimine ve ortaklığına iştirak etmek için edindiği hisse senetleri.

245. Bağlı Ortaklıklar, İşletmenin %50 oranından fazla sermaye payından oy hakkına sahip olunması sermaye payını temsil eden hisse senetleri

Menkul Kıymetler edinildiğinde yukarıdaki hesaplara borç, elden çıkartıldığında ise aynı bedel ile alacak kaydedilir. Menkul kıymetlerin satın alınması sırasında oluşan giderler “659- Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar” hesabında, menkul

kiymetlerin satışından doğan zararlar "655- Menkul Kıymet Satış Zararı " hesabında, menkul kıymetlerin satışından doğan karlar ise "645- Menkul Kıymet Satış Karları" hesabında izlenir.

Menkul kıymetlerin sürekli olarak ve önemli ölçüde değer azalması olduğunda ortaya çıkacak zararların karşılanması amacıyla ayrılması gereken karşılıklar aşağıdaki hesaplarda izlenir.

119. Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı

241. Bağılı Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı

244. İştirakler Sermaye Payları Değer Düşüklüğü Karşılığı,

247. Bağılı Ortaklıklar Sermaye Payları Değer Düşüklüğü Karşılığı

Meydana gelen değer düşüklükleri, ilgili karşılık hesabına alacak "654- Karşılık Giderleri" hesabına borç olarak kaydedilecektir. Karşılık ayrılmış olan menkul kıymet elden çıkarıldığında değer düşüklüğü yaşamamış ise söz konusu karşılık hesabına borç kaydedilir. Karşılık tutarı ise "644- Konusu kalmayan Karşılıklar" hesabına aktarılarak kapatılır.

Borsa rayici ile değerlendirilen menkul kıymetlerin değerlendirme günündeki değerleri alış bedellerinin altına düşerse aradaki fark için karşılık ayrılıp, karşılık ayrılan tutar kurum kazancının hesaplanmasında gider olarak dikkate alınır.

Bunun dışında VUK'a göre alış bedeliyle değerlendirilmesi gereken menkul kıymetlere ilişkin olarak ayrılan karşılıklar matrahın tespitinde dikkate alınması mümkün değildir.

4.1. Menkul Kıymet Alış İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi Örnekler

ÖRNEK 1. X Anonim şirketinin Y aracı kurum vasıtasıyla satın aldığı hisse senetlerine ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

Senetlerin Nominal Bedeli	1.000.000.000,-
Senetlerin Alış Bedeli	1.300.000.000,-
Satın alınan Senet Adedi	1.000
Aracı Kuruma ödenen Komisyon (1.300.000*1000*0,003)	3.900.000,-
Ödenen BSMV (3.900.000*0,05)	195.000,-

Hisse senedi alındığında yapılacak muhasebe kaydı

_____ / _____	
110. Hisse Senetleri	1.300.000.000
653. Komisyon Giderleri	3.900.000
659. Diğer Gider ve Zararlar	195.000
	100 Kasa
	1.304.095.000

ÖRNEK 2. A Şirketi B şirketinin ihraç etmiş olduğu USD cinsinden 1 yıl vadeli yıllık faizi %15 ve kupon faiz geri ödemesi de 1 yıl olan 100.000 USD Nominal bedelli tahvili 01.07.2011 tarihinde satın almıştır. 01.07.2011 tarihinde USD 1,40 TL, 31.12.2011 tarihinde USD 1,70 TL Buna göre tahvilin satın alma gününde değeri $100.000 * 1,40 = 140.000$ TL'dir.

01.07.2011 ile 31.12.2011 dönemi arasında isabet eden kıst getiri $(100.000 * 0,15) * (180/360) = 7.500$ USD $* 1,70 = 12.750$ TL

Ayrıca 31.12.2011 tarihinde söz konusu tahvilin bilanço değeri $100.000 * 1,70 = 170.000$ TL ile 01.07.2011 tarihli iktisap değeri 140.000 TL arasındaki 30.000 TL tutarındaki Kur Farkı değerlendirme gününde gelir olarak dönem kar zararına yansıtılır.

Özet olarak değerlendirme gününde toplam kıst getiri (Faiz geliri ve kur farkından oluşan $12.750 + 30.000 = 42.750$ TL olarak dönem kar-zararına intikal eder ve mali kara dahil edilir. 31.12.2011 değerlendirme günündeki toplam değeri $(140.000 + 12.750 + 30.000) = 182.750$ olur ve bilançoda bu değer yer alır.

Dönem sonu muhasebe kaydı

31/12.2011	
Özel Kesim Tah.Sen.ve Bonolar	42.750
Faiz Gelirleri	12.750
Kambiyo Karları	30.000

5. TÜRKİYE FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI YÖNÜNDEN MENKUL KIYMETLERİN DEĞERLEMESİ (TFRS)

Tek düzen hesap planında bilançonun dönen veya duran varlıkları içinde yer alan menkul kıymet kalemleri aşağıdaki gibidir.

Dönen Varlıklar	Duran Varlıklar
110- Hisse Senetleri	240- Bağlı Menkul Kıymetler
111- Özel Kesim Tahvil Senet ve Bonolar	242- İştirakler
112- Kamu Kesimi Tahvil Senet ve Bonolar	245- Bağlı Ortaklıklar
115- Diğer Menkul Kıymetler	248- Diğer Mali Duran Varlıklar

Öte yandan TMS/TFRS 'de Menkul Kıymet kalemleri önemli ölçüde değişiklik gösterir. TMS/TFRS ölç Finansal tablolarda kullanılan bilgilerin tüm kullanıcı kesimlerinin bilgi ihtiyacını karşılaması gerekir. Şirketler TFRS standardına iki temel değerlendirme yöntemi kullanır. Birincisi gerçeğe uygun değer, ikincisi ise tarihi maliyet değeridir.

Ölçümleme hükümleri gereğince menkul kıymetlere ilişkin hesap kalemleri aşağıdaki gibidir.

- Finansal Varlıklar (Menkul Kıymetler)
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar veya Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Öz Kaynaklara Yansıtılan Finansal Varlıklar
- İtfa Edilmiş Maliyetle Ölçülen Finansal Varlıklar
- Maliyetle Ölçülen Finansal Varlıklar
- Türev Finansal Varlıklar
- Finansal Varlıklar Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)

TFRS göre finansal varlıklardan biride başka bir işletmenin öz kaynağına dayalı finansal araç, işletmelerin başka bir işletmenin öz kaynağına dayalı olarak ihraç ettiği finansal araçlarına sahip olması, Bu araçları varlık olarak aktifinde bulundurmasıdır. Hisse senetleri bir örnektir.

5.1. Finansal Varlıkların Değerlemesi (Hisse Senetleri)

Finansal varlıklar, (hisse senetleri dahil) ilk muhasebeleştirilmeleri sırasında gerçeğe uygun değeri üzerinden değerlemeye tabii tutulurlar. Finansal varlık alım satım amaçlı olarak izlenmeyecekse söz konusu gerçeğe uygun değere, Finansal varlığın edinimi veya finansal borcun oluşumu ile doğrudan ilişkilendirile bilen masraflar dahil edilebilir.

Gerçeğe Uygun Değer, Alım satım amaçlı olarak sınıflandırılan bir finansal varlıktan (hisse senetleri) doğan kazanç ve kayıplar değerlendirme gününde dönem kar/zararına yansıtılır.

ÖRNEK 1. ABC İşletmesi iktisap tarihi 01.12.2012 ve iktisap bedeli 10.000 TL olan Duru şirketine ait olan hisse senetlerini kısa vadeli sermaye kazancı sağlamak , ve borsanın yükselmesinden dolayı satın almıştır.

Söz konusu hisse senedinin İMKB 'de 31.12.2012 tarihinde değeri 12.000 TL'dir.

Bu hisse senetleri 01.03.2013 tarihinde 15.000 TL'ye satılmıştır.

ÇÖZÜM: Yakın bir tarihte satılmak amacıyla alındığı için, Kısa dönemde kar etme eğilimi kesin bilgidir. Bu nedenle bu hisse senetleri Gerçeğe uygun değer ile değerlemeye tabii tutulması ve gerçeğe uygun değer farkının dönem kar zararına yansıtılması gerekir.

Muhasebe Kaydı ise

_____ 01.11.2012 _____		
GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI YANSITILAN	10.000	
FİNANSAL VARLIKLAR		
	BANKALAR	10.000

İktisap tarihinde işletmenin aktifine 10.000 TL ile kaydedilen hisse senetlerinin 31.12.2012 tarihinde İMKB' deki değeri 12.000 TL 'dir.2000 TL gerçeğe uygun değer farkının değerlendirme gününde dönem kar zararını yansıtılır.

GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI YANSITILAN	2.000	
FİNANSAL VARLIKLAR		
	DİĞER ÇEŞİTLİ GELİR VE KARLAR	2.000

Söz konusu hisse senetlerinin izleyen yılda 01.03.2013 yılında 15.000 TL'ye satılması nedeniyle TFRS kaydı şöyle olacaktır. Ticari karın hesabında bir önceki yıl gerçeğe uygun değer farkı olan 2.000 TL dönem kar zararına yansıtıldığından satış tarihinde menkul kıymet satış karı 3.000 TL 'dir.

_____ 01.03.2013 _____		
BANKALAR	15.000	
	GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI YANSITILAN	12.000
FİNANSAL VARLIKLAR		
	FİNANSAL VARLIKLAR SATIŞ KARLARI	3.000

Yukarıdaki örneğe göre VUK'a göre menkul kıymet satış karı,hisse senetlerinin elden çıkarıldığı döneme ait olduğundan bir önceki hesap döneminde matrahın hesaplanmasında dikkate alınmayan 2.000 TL 'nin cari dönemin vergi matrahına beyanname üzerinde eklenmesi gerekir.Menkul kıymet satış karı hisse senetlerinin elden çıkarıldığı hesap döneminde 2.000+3.000 = 5.000 TL'dir.

Maliyet ile değerlemeye tabii finansal varlıklar; TMS 39 uyarınca satılmaya hazır finansal varlıklar içerisinde toplanan ve gerçeğe uygun değeri tespit edilebilen finansal varlıklar gerçeğe uygun değerlemeye tabii tutulur. Değerleme farkları öz kaynaklarda muhasebeleştirilir.

Bu sınıflandırmada satılmaya hazır finansal varlıkların raporlanan ve gerçeğe uygun değeri tespit edilemeyen finansal varlıklar ise maliyet değeri ile değerlemeye tabii tutulur.

ÖRNEK 1. A İşletmesi 10.11.2011 tarihinde 8.000 iktisap bedeli ile (C) hisse senedi satın almıştır.Aynı tarihte maliyet ile ölçülen finansal varlıklar (SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR) hesabına 8.000 TL iktisap bedeli üzerinden kaydetmiştir.

Söz konusu hisse senedinin borsa rayici bulunmadığı gibi piyasa değerini tespit edilmesini sağlayıcı nitelikte bir bilgi bulunmamaktadır.

ÇÖZÜM 1. Söz konusu hisse senedinin kısa sürede elden çıkarılacağı belirtilmediğinden iktisap nedeni alım satım amaçlı değildir. Uzun süreli yatırım amaçlı olarak iktisap edildiği anlaşılmaktadır. Borsada işlem görmemesi ve gerçeğe uygun değer tespitine uygun verilerin bulunmamasından dolayı "Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar" olarak sınıflandırılır ve maliyet bedeline göre değerlendirilmeye tabii tutulur.

_____ 10.11.2011 _____		
MALİYETLE ÖLÇÜLEN FİNANSAL VARLIKLAR	8.000	
(Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar)		
	BANKALAR	8.000

31.12.2011	
MALİYETLE ÖLÇÜLEN ÖNEMLİ ETKİ	8.000
TAŞIMAYAN VARLIKLAR	
MALİYETLE ÖLÇÜLEN FINANSAL VARLIKLAR	8.000

5.2.Tahsil Senet ve Bonoların TMS/TFRS Kapsamında Değerlemesi

TMS/TFRS uyarınca tahvil senet ve bonolar itfa edilmiş maliyet değeri ile değerlemeye tabidir.

İtfa edilmiş maliyet değeri; Finansal varlık veya borcun ilk muhasebeleştirmeleri sırasında ölçülen değerinden anapara geri ödemeleri düşüldükten sonra anılan ilk tutar ile vadedeki tutar arasındaki farkın, etkin faiz yöntemi kullanılarak hesaplanan birikmiş itfa payı düşüldükten sonra, değer düşüklüğü yada tahsil edilememe durumuna ilişkin her türlü indirimin yapılmasından kalan tutardır. Doğrudan bir karşılık hesabı kullanılır.

Etkin Faiz Yöntemi ve Oranı; Finansal varlık veya borcun itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ile ilgili faiz ve giderlerinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir.Faiz oranı ise net defter değerine indirgeyen orandır.

5.3.İştiraklerdeki Yatırımların Değerlemesi

İştiraklerdeki yatırımlar öz kaynak yöntemi uygulanmak suretiyle değerlendirilme tabi tutulur.

Öz kaynak Yöntemi; iştirak yatırımı başlangıçta elde etme maliyeti ile kaydedilir. İktisap tarihinden sonra ise yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kar yada zararındaki payı finansal tablolara yansıtılmak üzere defter değeri azatılır ve ya artırılır. Yatırım yapılan bir iştiraktan alınan kar payları vb. dağıtımlar yatırımın değerini azaltır.

Bir iştirak yatırımı, yatırımcı iştirakteki önemli etkinin bittiği (yatırım yapılan işletmenin oy hakkının %20'nin altına indiği) tarihten itibaren öz kaynak yöntemini uygulamayı bırakır ve yatırımını TMS 39'a göre muhasebeleştirir.

6. VUK ve TFRS KARŞILAŞTIRMALI UYGULAMA

UYGULAMA 1. Duru Ticaret Ltd. Şti. 31.12.2007 Tarihli Mizanı

HESAP ADI	BORÇ BAKİYE	ALACAK BAKİYE
100 KASA	1.400	
110 MENKUL KIYMETLER	20.000	
120 ALICILAR	18.000	
153 TİCARİ MALLAR	15.000	
255 DEMİRBAŞLAR	16.000	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR		6.400
320 SATICILAR		17.000
500 SERMAYE		26.000
570 GEÇMİŞ YILLAR KARLARI		5.000
600 SATIŞLAR		80.000
621 SATIŞLARIN MALİYETİ	56.000	
645.MENKUL KIYMET SAT.KAR		4.000
770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ		
(3.200 TL'si Amortisman Gideridir)	12.000	
TOPLAM	138.400	138.400

110 Menkul Kıymetler hesabının detayı şu şekildedir.

Hisse Senedi	Edinme Tarihi	Maliyet Değeri	Değerleme Ölçüsü	31.12.2007 Değeri
KLM Eurobond	18 Eylül 2007	8.000 TL	Borsa Değeri	12.000 TL
Lara Ticaret A.Ş.	14 Aralık 2006	5.000 TL	Maliyet Değeri	5.000 TL
Asya Paz A.Ş.	14 Aralık 2006	3.000 TL	Maliyet Değeri	3.000 TL
				20.000 TL

- KLM Eurobond uluslar arası piyasalarda ve İMKB’de işlem gören bir menkul kıymettir. Duru Ticaret A.Ş.bu hisseleri kısa süreli kar elde etmek borsanın yükselişine göre elden
- Lara Ticaret A.Ş.’nin hisseleri ilmuhaber şeklindedir. Bu şirket kurulurken şirkete sermaye desteği sağlamak için elde edilmiştir.
- Şirket Asya Paz.A.Ş.’nin %5’ini elinde bulundurmaktadır.15 Aralık 2007 tarihinde bu şirketin %10’na sahip olan Aydın Ticaret A.Ş. bu hisseleri net 14.000 TL’ye elden çıkarmıştır.
- İşletmedeki stokların tahmini satış tutarı 19.000 TL ve tahmini satış gideri %5’dir.
- Alıcılar ve Satıcılar hesabı senetsiz ve vadeli alım satımlardan oluşmaktadır. Alıcılar hesabının itfa edilmiş maliyet bedeli 16.750 TL, Satıcılar hesabının itfa edilmiş maliyet bedeli 16.200 TL’dir
- Demirbaşlarda değer düşüklüğü gerçekleşmediği ve demirbaşların gerçeğe uygun değerinde finansal tabloları etkileyecek önemli bir değişiklik yoktur. Tüm demirbaş alımını 12 Kasım 2006 tarihinde almıştır.Maliyet Değeri 16.000 TL, ekonomik ömrü 5 yıl,2007 yılı Amortisman 3.200 TL, Birikmiş Amortismanı 6.400 TL
- Satışların 12.000 TL’lik kısmı ile ilgili fatura kesildiği halde sözleşme şartları yerine getirilememiş yani mallar müşteriye teslim edilememiştir. Bu ticari malın maliyeti 7.000 TL
- Vergi oranı %20 ‘dir.

İşletmenin 01.01.2007-31.12.2007 dönemi Vergi Mevzuatına uygun

GELİR TABLOSU

SATIŞLAR	80.000
(SATILAN MALIN MALİYETİ)	(56.000)
BRÜT SATIŞ KARI	24.000
(GENEL YÖNETİM GİDERİ)	(12.000)
DİĞER GELİRLER	4.000
DÖNEM KARI	16.000
(VERGİ KARŞILIĞI)	(3.200)
DÖNEM NET KARI	12.800

İşletmenin 01.01.2007-31.12.2007 dönemi Vergi Mevzuatına uygun BİLANÇOSU

100 KASA	1.400	320 SATICILAR	17.000
110 MENKUL KIYMETLER	20.000		
120 ALICILAR	18.000	370 VERGİ KARŞILIĞI	3.200
153 TİCARİ MALLAR	15.000	500 SERMAYE	26.000
255 DEMİRBAŞLAR	16.000	570 GEÇMİŞ YIL KARI	5.000
257 BİR.AMORTİSMANLAR	(6.400)	590 DÖNEM NET KARI	12.800
AKTİF TOPLAMI	64.000	PASİF TOPLAMI	64.000

6.1. MENKUL KIYMETLERİN TFRS DÜZELTMELERİ (TMS32-39)

110 Menkul Kıymetler Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar(Zarar)’a Yansıtılanlar

Hisse Senedi	Maliyet Değeri	Gerçeğe Uygun Değeri	VUK/TMS FARKI VARMİ
KLM Eurobond	8.000 TL	12.000 TL	YOK
Asya Paz A.Ş.	3.000 TL	7.000 TL	VAR

Diğer Menkul Kıymetler

Hisse Senedi	Maliyet Değeri	Gerçeğe Uygun Değeri	VUK/TMS FARKI VARMİ
Lara Ticaret A.Ş.	5.000 TL	YOK	YOK

31.12.2007	
110 Hisse Senetleri	4.000
110.10. GUD Farkı K/Z'a Yansıtılanlar	
649 Diğer Olağan Gelir ve Karlar	4.000
649.10 GUD Karları	

Lara Tic.A.Ş. hisseleri ilgili işletmenin kısa süreli bir planı bulunmamaktadır.Bu nedenle de bu hisse senetlerinin uzun süreli mali duran varlıklarda raporlanması daha uygundur.

31.12.2007	
249 Diğer Mali Duran Varlıklar	5.000
110 Hisse Senetleri	5.000

Alıcılar, Satıcılar, Stoklar, Duran Varlıklar ve Satışların TFRS'ye uygun Düzeltmeleri yapılmıştır. Sonuçları aşağıda Bilanço ve Gelir Tablolarına yansıtılmıştır.

Ertelemiş Vergi Hesaplaması

	VUK	TFRS	FARK	Ertelemiş Vergi Alacağı Borcu
Menkul Kıymetler	20.000	19.000	1.000	200
Ticari Alacaklar	18.000	16.750	1.250	250
Stoklar	15.000	22.000	(7.000)	(1.400)
Diğer Mali D.Varlık.	0	5.000	(5.000)	(1.000)
Demirbaşlar	9.600	12.400	(2.800)	(560)
Ticari Borçlar	17.000	16.200	(800)	(160)
Ertelemiş Gelirler	0	12.000	12.000	2.400
Geçmiş Yıllar Karları	5.000	7.800	2.800	560
				290

31.12.2007	
286 Ertelemiş Vergi Alacağı	290
691 Vergi Karşılığı	290
691.10 Ertelemiş Vergi Geliri	

İşletmenin 01.01.2007-31.12.2007 dönemi ait TFRS'ye uygun GELİR TABLOSU

SATIŞLAR (80.000-12.000)	68.000
(SMM) (56.000-7000)	(49.000)
BRÜT SATIŞ KARI	19.000
(GENEL YÖNETİM GİDERİ)	(13.250)
Reeskont Gideri 1.250	
DİĞER GELİRLER	8.800
Reeskont Geliri 800	
Menkul Kıymet Satış Karı 4.000	
Diğer Olg.Gelir ve Karlar 4.000	
DÖNEM KARI	14.550
(VERGİ KARŞILIĞI)	(2.910)
DÖNEM NET KARI	11.640

İşletmenin 01.01.2007-31.12.2007 dönemine ait TFRS'ye uygun BİLANÇOSU

100 KASA	1.400	320 SATICILAR	16.200
110 MENKUL KIYMETLER	19.000		
120 ALICILAR	16.750	370 VERGİ KARŞILIĞI	3.200
153 TİCARİ MALLAR	15.000	379 ERTELENMİŞ GELİRLER	12.000
157 YOLDAKİ MALLAR	7.000	500 SERMAYE	26.000
255 DEMİRBAŞLAR	12.400	570 GEÇMİŞ YIL KARI	7.800
286 ERTELENMİŞ VER.ALC	290	590 DÖNEM NET KARI	11.640
AKTİF TOPLAMI	76.850	PASİF TOPLAMI	76.850

7. VERGİ USUL KANUNU VE TÜRKİYE FİNANSAL RAPORLAMADAKİ DEĞERLEME FARKLILIKLARI

Vergi Usul Kanunu açısından değerlendirme konusu varlık değerlemede teknik ilkesi kullanılır. Vergi hukukunda değerlendirme vergi alacağını güvence altına almaktadır. Kesin ve objektif esaslara dayanır.

Türkiye muhasebe standartlarındaki hükümler, vergi düzenlemelerinde önemli ölçüde farklılıklar içermektedir. Standartlar ile vergi kanunlarının amaçları farklıdır. Standartlar daha çok yatırımcılar, borç verenler, ortaklar için raporlamayı öne çıkarır. Standartlara göre Finansal Varlıklar büyük ölçüde kesin açıklamalardan çok tahminlere yargılara ve yöntemlere dayanır.

VUK'a göre "Değerleme Esasları" tutulan kayıtlarda kıymetlerin nasıl değerlendirileceği ayrıntılı olarak ele alır. 1961'den beri tüm işletmeler bahse konu değerlendirme esaslarını temel alarak tablolarını hazırlamışlardır. Yeni TTK muhasebe standartlarını esas aldığı ve muhasebe standartları da temelde muhasebeleştirme ilkelerine dayandığı için kurala dayalı vergi uygulamaları ile "ilkeye dayalı" muhasebe uygulamalarının birbiriyle uyumsuz olduğu hedef ve sonuçlarının farklılaştığı görülmüştür

VUK'taki değerlendirme ile varlıkları ve borçları kayıtlara alma işletmenin gerçek mali durumu ve performansını (şeffaflık prensibi) göstermekten çok işletmenin vergi matrahını belirlemeye yöneliktir. Halbuki günümüzde işletme ortakları dahil, işletme ile menfaat ilişkisi içindeki tüm ilgilileri, değişen ekonomik ortamlarda şirketlerin gerçeğe en yakın mali durumu ile ilgilenmektedirler.

TFRS'inin baktığımızda veya vergi kanunlarına baktığımızda başlangıçta iktisadi işlemlerin tahakkuk esasına göre yapıldığı fark olmadığı görülüyor. Standartlarda güvenilir bir ölçüm yapılmışsa gelir ve giderin muhtemel olması tahakkuk için yeterli sayılmışken, vergi mevzuatımızda bir kesinlik aranmaktadır.

Türkiye Muhasebe Standartları ile vergi kanunlarının farklılıklarını şöyle sıralayabiliriz.

- Standartlar yatırımcılar, kredi verenler ve ortaklar içindir. Vergi Usul Kanunu ise vergi güvenliği temelli olan daima ortak olan devlet içindir.
- Vergi Usul Kanunu, kanuni düzenlemeleri ve kuralları herkesin uygulayacağı şekilde düzenlerken, Muhasebe Standartlarında yaklaşım ilkeseldir. İşletme yöneticilerinin kararları ve niyetlerine göre uygulanacak yöntemde ortaya çıkmış olur. Finansal raporlar büyük ölçüde kesin açıklamalardan çok tahmin ve yargılara ve yöntemlere dayanır.
- Vergi Usul Kanunu kıymetlerin değerlemesinde ilgili kıymeti bir tek değerlendirme usulü ile değerlendirir. Muhasebe standartlarında ise alternatifli olarak değerlendirme ölçülerine izin verir. Kıymetin değerlendirilmesi de alternatiflerin uygulanması ticari karın tutarını etkiler
- Vergi Usul Kanunu bir kısım finansal araçlar dışında anılan kıymetlerin güncel değerine yer vermez, kıymetin işletmedeki değeri baz alınır. İşletme dışına çıkıncaya kadar da o değer baz alınır. Oysa Standartlarda en önemli amaç varlıklar ve yükümlülüklerin tamamının gerçeğe uygun değerine tespit etmektir.
- Vergi Usul Kanununda her kıymet tek tek değerlendirilir. Standartlar da ise kıymetin bulunduğu grup açısından bir ölçümleme yapılır.
- Vergi Usul Kanunu ve vergi uygulamaları "gerçekleşme" olmadan karşılık yada giderleştirmeye izin vermediği halde, Standartlar işletmenin önceden olumsuz beklentilerine de karşılık ayırır. Bu sayede önceden ihtiyatlılığın gereği olarak gelir azaltılabilmektedir.

8.SONUÇ

Menkul kıymetler VUK'a göre hisse senetleri alış bedeli ile değerlendirilir. Bilanço günü değeri ile tasarruf günü değerine yükseltilmesi söz konusudur. İştirakler,bağlı ortaklıklar ve bağlı menkul kıymetler 279.maddeye göre alış bedeli ve itibari değere göre değerlemeye tabidir.

Menkul Kıymetler TFRS'na göre elde etme maliyeti ile değerlenir. Satın alma bedeline bağlı olarak giderler maliyete dahil değildir. Bilanço gününden önceki ortalama ve elde etme maliyetlerinden düşük olanı ile değerlendirilecektir. Devlet Tahvili, hazine bonosu iktisap tarihi ile bilanço günü arasındaki fark gelir tahakkukuna alınır. Piyasalarda işlem görmeyen kıymetlerin elde etme maliyetlerine göre değer kıymetleri halinde rayiç bedel ile değerlendirilir.

TFRS'na göre İştirakler, bağlı ortaklıklar ve bağlı menkul kıymetler, elde etme maliyeti caridir. Borsada işlem görmeyenler için net defter değeri düşükse bu bedel esas alınır. Borçlanma maliyetleri (faiz, kur farkı, vade farkı) maliyete dahil edilmez.

TFRS mevzuatı ihtiyatlılık, süreklilik açılarından değerlemeye yaklaşarak sermaye piyasalarında menkul kıymet ihraç etmiş şirketlerin karlarını olduğundan yüksek göstermelerini önleyici ve gelecekte oluşacak muhtemel giderlerini de içerecek şekilde konuyu düzenlemiştir.

Bu çalışmada genel olarak menkul kıymetlerin neler olduğunun genel çerçevesi belirtilmiştir. Vergi Usul Kanunu ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları değerlendirilerek özet bir şekilde ele alınmıştır. İşletmeler için önemli olan menkul kıymetlerin değerlendirilmesinin, Vergi Usul Kanunu ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları yönünden incelenmesi ve raporlamaya etkilerinin ortaya çıkartılmaya çalışılmıştır.

KAYNAKLAR

http://www.kgk.gov.tr/content_detail-208-513-son-halleriyle-standartlar.html (Erişim Tarihi:18.03.2017)

HELVACIOĞLU, Serhan, (2015), BDO Denet İş Yatırım Sunumları

YALÇIN, Hüseyin, Kazım METİN, (1996), İşletmeye Dahil İktisadi kıymetleri Değerleme,

<http://www.verginet.net> (Erişim Tarihi:15.03.2017)

ERDOĞAN, Murat, 2011, VUK'ndan TFRS'na Geçiş Rehberi

YILMAZ, Kazım, (2012), Değerleme

AKBULUT, Akın, (2012) Karşılaştırmalı TMS/TFRS – Vergi Uygulamaları

KIZIL,Ahmet ,Mehmet M.FİDAN, Cevdet KIZIL,İrem KESKİN, TMS – TFRS Uygulamalar ve Yorumlar

GÖKÇEN,Gürbüz,Başak ATAMAN, Akgül Cemal ÇAKICI,Türkiye Muhasebe Standartları Uygulamaları

FIRAT,Furkan, Vergi Sorunları Dergisi Aralık 2014 , Sayı.315